

Posam. šte. Din 1.—
četrtek in sobota
številka Din 1.50 :—

"TABOR", izhaja vsak dan, razven
nedelj in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne. Stane
mesečno po pošti D 12.50, na ino-
zemstvo D 20.50, dostavljen na dom
Din 14.—, na izkaznice Din 12.50.

"NARODNI LIST" (četrtek šte.
"Tabor") se naroča kot tednik
in stane mesečno 2 Din, četrti-
letno 6 Din, polletno 12 Din,
celoletno 22.50 Din.

Naročila se plačuje vnaprej.

a plačana v gotovini.

TABOR

(NARODNI LIST)

Posam. šte. Din 1.—
četrtek in sobota
številka Din 1.50 :—

UREDNIŠTVO "Tabora" in "Na-
rodnega lista" je v Mariboru, Jur-
čičeva ulica 4, I. nadstropje. —
Telefon interurban: šte. 226. —
Rokopisi se ne vračajo.

UPRAVA je v Jurčičevi ul. št. 4,
priljublje desno. — Telefon št. 24.
SHS pošto-čak. račun za "Tabor"
11.787, za "Narodni list" 12.853.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. Inzeratne cene po dogovoru.

Leto: IV. (II).

Maribor, četrtek 4. oktobra 1923.

Štev: 224 (40).

Klerikalni humbug s kulukom.

Maribor, 3. oktobra.

Klerikalni listi zadnje čase toliko pišejo o kuluku, da ga vam pač ni treba niti dolgo in široko razlagati. Pojasnili smo že itak tudi mi svojim bralcem, da je zakon o kuluku zakon, po katerem so vsi državljani obvezani delati brezplačno roboto za popraviljanje cest. Sprejet je bil že pred meseci, toda klerikalci so se šele zdaj spomnili, da je ta zakon pravzaprav zelo nazadnjaški in srednjeveški in so začeli zadnje dni "sveto vojno" proti kuluku. V narodni skupščini sta se razjezila Žebot in Pušenjak in zagrozila celo z revolucijo in anarhijo v Sloveniji, če bi se zakon pri nas skušal izvajati. Klerikalno časopisje pa zadnje čase naravnost besni.

Clovek se vedoma vprašuje, kako da so klerikalci šele zdaj prišli na to, da je ta zakon sramota za državo, ki pač lahko najde druga sredstva in drug način za popraviljanje cest. In čim bolj o vsem tem premišljuješ, tem bolj se ti vriva prepričanje, da je vse klerikalno vpitje velika hinavščina, preračunana samo na to, da se omami volilska masa, kateri klerikalci niso mogli izbojevati niti ene svojih volilnih obljub.

Kdo pa je kriv, da so na vladi radikalci, ki so prinesli narodu blagoslov in piskavo obljubo radikalcev, da bodo klerikalcem Slovenijo v neomejeno politično izkoriščanje, privolili, da se ustanovila po zadnjih volitvah vlada iz kamih radikalcev, ki sedaj nemoteno brez kontrole skubejo ubogi narod, Srbe pravno tako kakor nas Slovence in Hrvatje? Ali ne tisti klerikalci, ki so se s podpisom Markovega protokola v Zagrebu zavezali, da bodo dali radikalcem v roke neomejeno politično moč? Ali mar ne tisti klerikalci, ki so se zvezali z Radikalci, kateri ne pusti, da bi njegovih 70 poslancev šlo v Beograd in tam preprečilo takšne ljudstvu škodljive zakone? Ali ne paktira Korošec še vedno z radikalci in Radicem? Ali nima vedno in ponovno z njimi konference? Vse vpitje klerikalnih listov proti radikalni vladi sedaj je le humbug, da prevarijo svoje volilce, kateri jim obračajo hrbet, ker ni ne avtonomije, ne manj davkov, ker se slovenski vojak vedno služi v Srbiji, dasi so klerikalci pri volitvah obljubljali na velika usta, da bo to vse drugače, če oni dobijo moč v roke. Od zadnjih volitev so klerikalci skoro edini zavoljci Slovencev, saj so jim dali glasovanje celo najbolj zakrknjeni socialisti in brezverci, toda namesto boljše je vedno slabše.

"Slovenec" skuša krivdo za kuluk obračati tudi na demokrate, češ, da sta Veljković poslanca Marinković in Veljković v narodni skupščini govorila, da uvedbo kuluka. To je mogoče in ne zamerjamo. Toda onadva sta govorila za Srbijo, kjer so bile v vojni vse ceste uničene in so v takem stanju, da se edino s pomočjo kuluka daje popraviti. Ako bi klerikalni poslanci res tisto moč, kakršno so obljubljali pri volitvah, zakaj da niso imeli moči, da bi dosegli uvedbo kuluka samo za Srbijo in ne tudi za Slovenijo?

In končno še spomnimo gospode Klerikalce na dejstvo, da so njihovi listi že pred meseci debelo tiskano prinašali poročila, kako so njihovi poslanci Žebot in drugi dobili od vlade zagotovila, da je kuluk v Sloveniji ne bo izvajal. Zakaj pa zdaj naenkrat takšno vpitje? Ali

Debata o zakonu o taksah v nar. skupščini.

Poslanske dnevnice zvišane na 300 Din.

Beograd, 3. okt. (Izv.) V današnji dopoldanski seji narodne skupščine je predsedstvo poročalo, da je posl. dr. Uroš Desnica je položil mandat. Dalje o spomenici Jugoslov. Matice v Splitu o rešitvi reškega vprašanja.

Nato se je vršila razprava o predlogu administrativnega odbora o zvišanju poslanskih dnevnice od 180 na 300 Din. Klerikalec dr. Hohnjec, je menil, da je povisek prevelik. Zemljoradnik Lazic pravi, da se mu povisek sicer ne zdi prevelik, bo pa glasoval proti, ker mora narodna skupščina dajati dober vzgled pri štedenju. Socialist Divac bo glasoval proti, ker je najprej treba izboljšati položaj uradništva in invalidov. Večina je predlog sprejela in od 1. okt. naprej dobivajo poslanci dnevno po 300 Din.

Preide se na dnevni red: volitev odbora za zakonski komentar čl. 30 zakona o sodnikih. Odbor je bil izvoljen po sporazumu strankarskih klubov.

Kot druga točka je na dnevnem redu: zakon o taksah. Poročevalec Kočić prečita poročilo večine, Vesenjaj in Lazic poročila manjšine. Prvi govori finančni minister dr. Stojadinović. V kratkem eksponuje povdarja, da je prvi vzrok za predlogo tega zakona iskati v stremljenju po izenačenju finančne zakonodaje. Takse so razmeroma manjše ko pred vojno. Proračun za leto 1924, ki znaša 10 milijard 344 milijonov dinarjev, je v finančnem odboru. Vladi

se je posrečilo, doseči ravnotežje v proračunu s sledečimi dohodki: 500 dinarjev direktnih davkov, 300 mil. Din. iz monopolnih taks, 200 mil. din. iz zvišanih železniških tarifov, 100 mil. din. iz povišanih postavk tega zakona, vкупno 1 milijarda 100 mil. dinarjev. Na ta način se bližamo, ne da bi uvedli nove davke, stabilizaciji financ. V imenu demokratov navaja posl. Svetozar Gjorgjević v 1½-urnem govoru vse pomankljivosti zakona. Odločno očrta kršenje ustave s strani radikalne vlade, partizanstvo, korupcijo in afere. S katero pravico — vpraša — zahtevate od Radica, da spoštuje ustavo, ako jo kršite vi, ki ste nanjo prisegli? A naši bratje v Zagrebu so krivi, da tako vladate nad državo, ker s svojo abstinenco omogočajo vaše delo. Izjavlja v imenu svoje stranke, da bo glasoval proti zakonu o taksah.

Seja je bila nato ob 12. uri zaključena in je prihodnja jutri v četrtek z dnevnim redom: 1. Interpelacija posl. Puce- lja na ministra pravde radi konfiskacije »Kmetijskega lista« in radi hišne preiskave. 2. Interpelacija posl. Sretenovića in tov. na fin. ministra radi tihotapstva z blagom. Demokrati protestirajo, ker ni postavljena na dnevni red interpelacija o občinskih volitvah. Predsednik izjavi, da notranji minister še ni zbral podatkov. (Splošen smeh pri demokratih in protestni klici).

PRED OBNOVO KONFERENCE O REKI.

Beograd, 3. oktobra. (Izv.) Včeraj dopoldne je zunanji minister dr. Ninčić sprejel obisk italijanskega odpravnika poslov Sumonte. Razgovor je bil o obnovi dela paritetne komisije, ki bi se naj v kratkem zopet sestala.

KONFERENCE V SOFIJI.

Sofija, 3. okt. (Izv.) Prva konferenca naše in bolgarske delegacije glede izvedbe neuillyjske mirovne pogodbe je v četrtek 4. tm. Prvo sejo otvori bolgarski min. preds. Cankov.

LIKVIDACIJA BOLGARSKE PROTI-REVOLUCIJE.

Sofija, 13. okt. V okolici Ferdinandova so vse vasi izobesile bele zastave v znak predaje. Južno od Burgasa krog vasi Zekuče se bore še zadnji ostanki upornikov, a vojska jih preganja. Turške obmejne čete so dobile iz Carigrada nalog, da polove vse prebegle upornike, da jih razorože in potem predajo bolgarskim oblastim.

RAZPUST RESKIH LEGIONARJEV.

Rim, 2. okt. Reška sekcija udruženja legionarjev je razpuščena. Razpust je motiviran sledeče: »Bila je dolžnost legionarjev, da se podvzamejo na svojo roko aktov take narave, ki so odvisne od volje in zapovedi d'Annunzija. Radi nediscipline in neposlušnosti se smatra reška sekcija legionarjev za ukinjeno in razpuščeno.

VEDNO VEČJA ZMESNJAVA V NEMČIJI.

Naravnost med strankami. — Pred padcem vlade.

Berlin, 3. oktobra. Na frakcijski seji nemške ljudske stranke je državni kan-

celar dr. Stresemann obrazložil svoj program. Frakcija se z njegovo politiko popolnoma strinja. Tudi centum v glavnem soglašajo s politiko državnega kancelarja ter razširjenju kabineta na desnico ni nasproten. Demokratska frakcija je javila, da na osebnih vprašanjih ni zainteresirana, da bo glasovala za pooblastilni zakon, ki ga predlaga kabinet, nikakor pa ne more sodelovati v kabinetu skupno z nemškimi nacionalci. V tem smislu so podali izjavo tudi socialni demokrati, ki izjavljajo, da bodo glasovali za zakon v toliko, v kolikor soglašajo s finančno in valutno politiko. Razen tega pa zahtevajo odstop svojih treh ministrov iz sedanjega kabineta. V poznih popoldanskih urah se je tudi zaznalo, da je podal ostavko minister Raumer, pri- staž nemške ljudske stranke. Domneva se, da je storil ta korak iz popolnoma osebnega, ne pa političnega motiva.

Monakovo, 3. okt. Bavarski min. predsednik dr. Knilling je odstopil.

Monakovo, 3. okt. »Korespondenz Hoffmann« doznava od merodajne strani, da vesti o imenovanju dr. v. Kabra bavarskim ministrskim predsednikom ne odgovarjajo resnici.

Berlin, 3. oktobra. Državni minister za gospodarstvo von Rauma je danes demisioniral. V parlamentarnih krogih se govori, da je odstopil tudi prehranjevalni minister dr. Luther. Pričakuje se stavka celokupne vlade.

BORZA.

Curih, 3. oktobra. (Izv.) Predborza. Pariz 33.55, London 25.49, Beograd 6.525, Berlin 0.0000014, Praga 16.75, Milan 25.15, Newyork 560.75, Dunaj 0.007825, žig. K 0.0079, Budimpešta 0.03, Varšava 0.412, Sofija 5.40.

Zagreb, 3. okt. Pariz 5.275—5.325, Švica 15.475—15.55, London 0.93—0.97, Dunaj 0.121—0.1225, Praga 2.58—2.61, Milan 3.91—4, Newyork 85.95—86.50.

niti te moči nimajo gospodje, da bi prisilili radikalne ministre, da drže dane jim obljube?

Vse skupaj dokazuje samo to, da so klerikalni poslanci veliki politični šarlatani, veliki v obljubah, kadar so kandidati, ničle pa, kadar je treba obljube izpolniti. To naše slovensko ljudstvo tudi nvideva, in naj uganjajo klerikalci sedaj s kulukom in z gonjo proti radikalcem še takšen humbug. Dejstvo je, da so se klerikalci zapisali z Markovim protokolom radikalcem, kakor da bi bili zapisali hudiču dušo. In ljudstvo bo pri prihodnjih volitvah vedelo obračunati s širokoustneži.

Politične vesti.

* Kako sodi radikal o radikalni? Radikalni poslanec Tadija Pavlović je objavil nedavno v beografski »Pravdi« sledečo izjavo o radikalni dr. Kojiću, ministru trgovine v sedanjem kabinetu Nikole Pašića: »Na ministrskem fotelju ni še nikdar sedel večji osel in lopov kakor je dr. Kojić, ki je oškodoval državo za več stotisoč švicarskih frankov. To je nova afeta, ki stopa te dni v javnost. Država je imela na prodaj večje količine svile in je v ta namen odredila licitacijo. Licitacije se je udeležil tudi nek Švicar; ker ponudba tega Švicarja ni bila najpovoljnejša, je g. Kojić licitacijo razveljavil. Toda kmalu na to je minister svilo vendar odstopil istemu kupcu, čeprav se je z druge strani ponujalo 6 švicarskih frankov več za kg svile. Količina svile je zelo velika, in je država vsled tega »poštenega« dela oškodovana za več stotisoč dinarjev. Komu se je radi te radikalne transakcije napolnil žep, naj pove narodni poslanec g. Pantović, ki ima za to dokaze, dokumente, pa tudi zaledje v klubu ter je to izjavo podal, čeprav je vedel, da jo bo demokratsko časopisje objavilo in navedlo njega samega kot prič. Radikalni poslanec imenuje torej javno v listu radikalnega ministra budalom in lopovom ter mu očita, da se je dal podkupiti, na vse to pa ta radikalni minister ne reagira, ampak sedi še nadalje skupaj v istem klubu in isti stranki, kakor njegovi obtožitelj Pantović. Da, to je mogoče samo v naši državi in samo v radikalni stranki. Za našo javnost je menda to dovolj!

* Grčija protestira. Na noto veleposl. konfer. je grška vlada izročila v soboto francosk. poslaniku odgovor, v katerem protestira proti sklepu konference, našteva mere, ki jih je podvzela po umoru v Janini in konstatira na podlagi izpovedb prič, da je bil umor pripravljen v Albaniji. Pritožuje se nad pretirano višino določene kazni in napoveduje svoj protest pri mirovni sodišču v Haagu.

* Francoski komunisti za svoje tevarije v Nemčiji. Francoski komunisti so te dni izdali proglas na vse svoje pristaje in somišljenike, da morajo stopiti takoj v stavko, kakor hitro bi izbruhnili na Nemškem ekstremistična revolucija. V proglasu navajajo dalje, da bodo francoski komunisti z vsemi silami in sredstvi podpirali eventualno vlado delavcev in kmetov v Nemčiji. Tega podpiranja po našem mnenju ne bo treba, ker če pride v Nemčiji res do prevrata, ga ne bodo izvedli komunisti, ampak desničarji.

Športna senzacija.

London, 3. oktobra. V boksarski tekmi je premagal Francoz Carpentier Angleža Becketta v 20 sekundah s knock-out-udarcom.

ministrstvo je izdalo strog ukaz, da se železniški uradniki in nameščenci pri vršenju svoje službe ne smejo posluževati v nobenem slučaju drugega nego državnega jezika. Uradniki in uslužbeni, ki bi se proti temu pregrešili, bodo kaznovani, v slučaju ponovitve pregreška pa odpušteni. Umestno in res že skrajno potrebno odredbo prometnega ministrstva z veseljem pozdravljamo in upamo, da bodo tudi naši nemčurski prenapeteži sedaj vedeli, kako morajo občeovati z železniškimi uradniki in nameščenci in ne bodo več izživili s svojimi »Marburgi, Pettani, Pragerhoffs« in sličnimi spakedrankami.

Tako bolgarski profesor Bobčev. Evropsko časopisje je veliko pisalo o njegovi knjigi in jo jemlje zelo resno. Italijansko časopisje izrečno pravi, da je ogrožena italijanska posest Reke, Trsta in Istre, čim se dvigne slovanski svet, da zahteva svoje.

Statistika današnjega slovanstva kaže mnogo zanimivega. Pred vojno so bile štiri svobodne slovanske države: Rusija, Bolgarska, Srbija in Črna gora. Po vojni je pet slovanskih samostojnih držav: Rusija, Poljska, Češkoslovaška, Jugoslavija in Bolgarska, ako ne prištejemo še svobodne Ukrajine. Pred vojno je svobodno slovansko imelo 19.826.702

— Naš zastopnik v Ženevi — Japoŋec!
Po odhodu našega zunanjega ministra
Ninčiča, bi moral prevzeti mesto našega
zastopnika v finančni sekciji (predsed-
stvo) njegov namestnik dr. Laza Marko-
vič, prejšnji justični minister, ker pa je
ta to odklonil bo zastopal dr. Ninčiča —
japonski delegat!

— Novi vagoni na račun reparacij. Na račun reparacij je dobila naša država te dni zopet večjo novo pošiljatev železniških vagonov 1., 2. in 3. razreda. Iz teh vagonov bo sestavila dva brzovlaka, ki bosta vozila na progah Dževdželija—Beograd in Beograd—Ljubljana. Do konca leta bomo dobili iz Nemčije še veliko število železniških potniških in tovornih vagonov.

— Stroga prepoved švabčarjenja in madžarjenja na železnicah. Prometno

posebno za to, ker izumira ž njimi rod, ki nima vrednih naslednikov. Doli pod Sv. Antonom je pred kratkim zatisnila oči taka svetla zvezda slovenske zavesti, mati Pahernikova in kmalu za njo v Mariboru rodoljub dr. Sernec. Za njima je odšel župan Mravljak, ki je bil v svoji narodni zavesti trden kot pohorski granit, ki je stal neomajno kakor hrast, ki ga ne izruje noben vihar.

Težko je bilo pred vojno zavednim Slovincem, posebno odličnim osebam, ki so stali na odgovornih mestih, kot župan Mravljak, posebno tukaj v Dravski dolini ob nemški meji. Za takšne ljudi prejšnji močoteci niso imeli razumevanja in ne dobre besede, četudi so še tako vzorno in zaslužno delovali. Vendar Mravljakovo delo v javno korist je bilo tako veliko na vseh poljih, da ga končno niti avstrijski sovražniki slovenskega naroda na visokih vladnih mestih niso mogli več prezreti in zaslužni mož je dobil že pod Avstrijo svoje odlikovanje. Ko so prišla najtežja leta slovenskega naroda, temni dnevi vojne, takrat ko so hoteli tukaj ob meji že popolnoma iztrebiti slovensko besedo, tedaj je naš župan Mravljak še le pokazal v svoji visoki starosti gorko slovansko srce. Ni se dal preslepiti od sovražnega pritiska, stal je naprej na braniku slovenske meje. To je naše sovražnike najbolj bolelo in hoteli so tudi nad njega poslati avstrijske bajonete. Ko bi ga imeli že zapreti radi slovenskega prepričanja, pa so se vendar prestrašili onega velikega zaupanja njegovih rojakov, njegove častitljive sive glave, ovenčane s tisočermi in tisočermi dobrimi deli, in oče

— Uradniške doklade. Komisija, ki urejuje vprašanje uradniških dokladov, določbah nove pragmatike, bo, kakor poročajo beograjski listi, v par dneh dovršila svoje delo.

— Nov most. Železniški most čez Drino pri Bajini Bašti je bil te dni izročen prometu. Most je zgradila država in je stal 4 milijone dinarjev.

— Poštna hranilnica. S prvim oktobrom je pričela v Beogradu poslovati poštna hranilnica. Za ozemlje bivše Srbije se vrši preko nje tudi čekovni promet, tako da je sedaj mogoče denar po čekih, oziroma nakaznicah in položnicah nakazati na vse poštne urade v državi. Za vodjo novega centralnega urada je imenovan dosedanji pomočnik generalnega direktorja g. dr. Fran Pavlič.

— **Reguliranje Drine.** Ministrstvo po
ljedelstva in vod je sklenilo regulirati
reko Drino, tako da bo plovna za splave
in manjše ladje. Z regulacijskimi deli
prične prihodnjo pomlad.

— Pošojilo Beograjske mestne občine. Finančno ministarstvo je dovolilo beograjski mestni občini 5 milijonov dinarjev posojila za izpopolnitev vodovoda, razsvetljave, kanalizacije, tlaka in toarjev.

— Goljufivi sprevodniki. Komisarstvo železniške policije na južnom kolodvoru u Zagrebu je te dni razkrinkalo celo družbo železniških sprevodnikov, ki so na progi Sisak-Zagreb zahtevali od potnikov popolnoma neupravičeno doplačila, češ, da vozni listki niso v redu. Doslej so bili aretirani štirje sprevodniki. Izdal jih je »kompanjone, ki se je čutil milostivejšega na preteklih zaslužke.

— Pogreb vojvode Vuka in vlada. V nedeljo je četniško združjenje v Beogradu položilo na tamkajšnjem pokopališču č. večnemu počitku zemsko ostanke četniškega vojvode Vuka, pešadijskega majorja Vojina Popovića, ki so bili prepeljani s solunskega pokopališča v domovino. Pogreb velikega junaka, enega največjih v naši zgodovini je bil veličasten, listi poročajo, da takega pogreba v Beograd še ni doživljal. Nad 20.000 ljudi je spremljalo krsto vojvode Vuka na zad-

Mravljak je ostal vrh svojega Pohorja le zato, ker se ga niso upali aretirati. Vedeli so, da bi vzklopela ljudska nevolja in pokazala v pravi luči avstrijske rablje.

Kakor pa nam je težko ob izgubi
ga velikega rodoljuba, tako nam je ob
enem v notranjosti lahko, ker vemo, da
nam oče Mravljak, katerega spomin ste
počastili s tako ogromno udeležbo, ni
popolnoma umrl. Zapustil nas je v tre-
nutku, ko umira tudi narava. Toda na
pomlad, ko bo po teh lepih pohorskih li-
vadah zopet ozelenelo in bo solnce pri-
vabilo iz vejic nove popke, takrat bo
hodil po teh strmih, njemu toli ljubje-
nih stezah tudi Mravljak, takrat bodo
poganjale korenine tudi vse tisočere do-
bre besede in misli, ki jih je on tekom
svojega dolgega zaslužnega življenja
vcepljal svojim dobrim otrokom in Vam
vsem, ki ste živeli z njim na tem zele-
nem Pohorju. Vse to dobro spomin na
naprej, oživljalo vedno sveži spomin na
njega, ki bo srečen, da ni živel zastoj
baš zato, ker ni delal samo za sebe, ker
ni živel samo za svoje družino, ampak
celemu slovenskemu narodu, iz katerega
je izšel.

Zato, dragi sorodniki, žena in vsi Vi spoštovani pogrebci, ne plakajmo, kajti on je še z nami in srečen njegov duh, ko vidi, da smo mu hvaležni za vse, kar je storil, ker ve, da bomo zvesti vsemu onemu dobremu in lepemu, za kar se je boril v svojem življenju. Kličem mu v zadnji pozdrav: Slava njegovemu spominu!

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA. (Slom-
kov trg, kazinsko postopje) je odprta
za občinstvo vsak dan od 15.—17. ure. —
za izposojevanje knjig se plača za leto
1923 taksa 10 Din. brez drugih doplačil.

Dr. Avgust Reisman:
Slovo pohorskemu rodoljubu.

(Iz govora ob grobu umrlega župana in veleposestnika Franca Mravljaka od Sv. Antona na Pohorju.)

Mimuli petek, dne 2. septembra t. l. smo pokopali pri Sv. Antonu na Pohorju širom Slovenije znanega župana Franca Mravljaka, kateremu je poslalo načelstvo demokratske stranke po dr. Reismanu zadnje pozdrave na Pohorje. Iz njegovega govora posnamemo sledeče:

Spoštovani pogrebci! Načelstvo demokratske stranke me je poverilo, da pridem tu sem na zeleno Pohorje k zadnji poti njenega odličnega somišljenika in sotrudnika, ranjkega župana Franca Mravljaka. Sedaj, ko sem tu, sem vesel, da sem napravil to žalostno pot. Z vami vred sem pri hiši žalosti zaplakal, ko je zaveznela pod to lepo jesensko nebo turobna pesem »Vigred se povrne«. Nikdo od Vas ni mogel utajiti žalosti, ker ste vsi čutili, da ne zapušča solčnega Sv. Antona in svojih jokajočih devet otrok samo njihov oče, ampak očevas vseh župljanov te lepe fare. Rekel sem, da sem ob enem vesel te poti in to zato, ker sem videl, kolika ljubav vas je vezala s tem predobrim očetom vseh, ki so potrebni podpore in pomoči. Pa ne samo ljubezni, še več sem videl, hvaležnost za vse ono, kar vam je delil ranjki oče Mravljak. In to mi vliva poleg žalosti veselje, kakor vsakomur, ki rad vidi v

LJUDSKA KNJIŽNICA, Narodni
dom I. nadstropje, odprta ob nedeljah od
½10.—½11. ure in ob četrkih od 18—
½20. ure, mladinski oddelek ob sobotah
od 18.—19. ure.

MESTNI MUZEJ, Čapkarjeva ulica,
odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. —
Vstopnina 1 dinar.

življenju priznanje in hvaležnost za vse to, za kar so se trudili dobri ljudje.

Stojimo ob pragu moža, ki je takorekoč dosegel cilj življenja, visoko starost štirinsedemdesetih let in vendar nam je v tem trenutku, ko ste ga položili v grob, postlan z rožami, prav tako težko, kot bi položili k počitku mlado življenje, ki je še le pričelo živeti. Pregloboko je pač posegel s svojim neutrudljivim delom oče Mravljak v življenje vas vseh. Bil je eden izmed redkih, ki si ni utrdil samo svojega gospodarstva, ampak je še več, svoje življenske sile posvetil skrbi za druge. Poklonili ste mu zato svoje največje zaupanje, ki ga more dobiti mož na deželi, župansko čast, že pred 40. leti in v vseh teh letih niste našli boljšega. Pravkar ste čuli od domačega župnika in sosednega župana, kako vsestransko je ranjki vršil nesebično koristno delo. Pozno v noč, ko so drugi že lahko počivali, je on še opravljal težavne županske posle in storil v svojem življenju nebroj potov, in še več dobrih del, ki jih nihče ni videl, za občino, za šolo, za reveže, za cerkev, za okraj, povsod, kjer je bilo treba delati ali slišati pаметen preudaren svet, tja so klicali in poslali Franca Mravljaka.

Jaz sam žalibog nisem imel sreče, osebno poznati umrlega, vendar mi je bil dober znanec, ker sem neprestano o njem kaj lepega čital v časopisih. Tudi semkaj so me poslali danes za to, ker je bil ranjki poznan širom Slovenije posebno kot vedno odločen in zvest sin slovenskega naroda. Zadnji čas nas zapuščajo vedno bolj takšne trdne slovenske korenine in ob njihovih grobovih plakamo

ni poti po beograjskih ulicah. Poleg četnikov in orjunašev so se vdeležile pogrebe tudi neštete organizacije in korporacije, samo zastopnikov vlade ni bilo. Vlada se pogreba vojvode Vuka ni vdeležila — ker je bil vojvoda Vuk član organizacije »Črna roka«, ki je bila že od nekdaj jugoslovenska in proti kateri so radikalni med vojno dvignili znani sramotni solunski proces.

— **Prejem pripravnikov v vojno godbeno šolo v Vrhu.** V novembru se sprejme v imenovano šolo do 150 pripravnikov. Fantje od 12 do 16 let, ki hočejo vstopiti v to šolo, morajo najdalje do 25. oktobra t. l. osebno predati kapelniku najbližje vojne muzike sledeče dokumente: 1. Lastnoročno pisano prošnjo, da žele vstopiti v imenovano šolo; 2. domovnico; 3. krstni list; 4. šolsko spričevalo; 5. navstveno spričevalo; 6. dovoljenje staršev (varuha), potrjeno od občinskega predstojništva, da lahko vstopijo v šolo; 7. obvezo staršev (varuha), potrjeno od občinskega predstojništva, da bodo poravnali vso škodo državi, napravljeno za časa šolanja. Šola traja tri leta in vsak pripravek se nauči po dva instrumenta. Po dovršeni šoli vstopi k vojaški godbi. Oni, ki dovršijo šolo z jako dobrim uspehom, lahko vstopijo v konservatorij.

— **Zagonebna smrt Slovencev v Bosni.** Te dni so našli v bližini železniške postaje Rama pri Mostaru grodo razmrjenega in oropane vojaške. Ni se ugotovljeno, ali je bilo oropan že v vlak ali pa je sam padel iz vlaka in bil še le potem oropan. Prepeljali so ga v mostarsko bolnico, toda nesrečnež je že med potjo umrl. Naknadno je ugotovljeno, da se piše Ivan Stenjet ter je doma iz Slovenije. Služil je kot mehanik pri aviačnem oddelku v Jasenici.

— **Volitev župana Prage** se je vršila dne 1. tm. z glasovi čeških nar. socijalistov in narodnih demokratov je bil zopet izvoljen dozdajni župan dr. Baxa. Nemci so glasovali za komunista, ki je dobil 24 glasov.

— **Konferenca nasledstvenih držav** radi pokolnin se prične 5. tm. na Dunaju. Poleg delegatov Jugoslavije dr. Rupnik in Ovetića bodo zastopani delegati Češkoslovaške, Poljske, Rumunije, Italije in Avstrije. Urediti se ima vprašanje pokolnin in drugih prejemkov bivših avst. drž. nameščencev, žel. uslužbenecv, pokrajinskih in drugih nameščencev.

— **Trgovina s sladkorjem na Češkoslovaškem** svobodna. S 30. sept. je potekla dozdajna prodajna pogodba češkoslovaških sladkornih rafinerij in ni bila več obnovljena. Trgovina s sladkorjem na Češkoslovaškem je od 1. tm. prosta.

— **Manjšinski kongres v Ženevi.** Te dni se je vršil v Ženevi kongres zastopnikov narodnih manjšin Poljske, ukrajinskih Belorusov in Litavcev ter iz Poljske izgnanih Nemcev. Kongres se je bavil s kolonizacijsko politiko poljske vlade in je proti njej protestiral. Svetu Zveze narodov in Zvezi sami je izročil nekatere želje glede stremeljenja teh manjšin po avtonomiji in glede usode izgnanih Nemcev. Zahteva, naj pošlje Zveza narodov na Poljsko posebno komisijo.

— **Tako je nemško učenjaštvo!** Na Dunaju so bili te dni mednarodni visokošolski tečaji. Dne 27. sept. je predaval Dunajski privatni docent dr. Winkler o vprašanju manjšin. Mož je leta 1919 izdal knjižico o Čehih na Dunaju, v kateri je branil zelo neučeniško avstrijsko narodnostno statistiko in trdil neresnico, da bi zmanjšal število Čehov na Dunaju. Pozneje je ustanovil na dunajski univerzi manjšinski institut, ki je pa bil čisto navadna nemško - nacionalna propagandistična institucija. V svojem programnem predavanju in pod krinko internacionalnosti in pod plaščem znanosti je zavzel stališče, ki bi morala delovati kakemu potovalnemu učitelju Súdne, ne pa učenjaku. Popolnoma je zanemarjal narodnostne manjšine v Avstriji, ve le o mali slovenski manjšini, zamolet pa, da desetstotih Slovencev na Dunaju nimajo niti ene slovenske šole, zamolet nešteta nasilja nad češkim prebivalstvom na Dunaju, zamolet avstrijskega volilnega zakona, ki je oropala češko manjšino njene parlamentarne zastopstva. Seveda je tem več govoril o nemški manjšini na Češkoslovaškem, se postavil na stališče nemške iredente, je trdil da Slovaki niso del češkoslovaškega naroda, je trdil

zgodovinsko neresnico, da je v stari Avstriji skozi 22 let vladala češko-poljska koalicijska, ter obdolževal Čeha brutalnosti in brezobzirnosti napram narodnim manjšinam, dasi je vsakemu otroku znano, da menda v nobeni državi ne uživajo narodne manjšine večjih pravic kakor na Češkoslovaškem. Je res neverjetno, kakšne trditve prodajajo še dandanes nemški učenjaki pod krinko mednarodnosti ter znanstva!

— **Vseštudentovski kongres.** V nedeljo 30. septembra je prišel v Oxfordu na Angleškem vseštudentovski svetovni kongres, na katerega so odpotovali tudi zastopniki našega visokošolskega dijaštva.

— **Gospodarske posledice japonske katastrofe.** Japonska je redka dežela, koje prebivalstvo neprestano narašča. Ta prirastek znaša glasom statističnih podatkov letno 700 do 800 tisoč oseb. Število človeških žrtv zadnje strahovite potresne katastrofe še ni dognano. Izguba na delovnih močeh je sicer velika, toda številčno jo bo mogoče v doglednem času nadomestiti. Drugače je z izsolanimi strokovnimi močmi, ki jih je uničila katastrofa. Propadanje Tokia znači propad največjega finančnega centra Japonske. Z izločitvijo tega med vojno zelo uveljavljenega denarnega tržišča bodo zelo prizadele vse evropske države. Prebitek ameriškega kapitala bo sedaj rojal v Japonsko in Evropa bo s strani Amerike še bolj zapemarjena, kot je bila doslej.

— **Velik požar v Sofiji.** V mestu Vratca je vsled nesrečnega slučaja izbruhnil požar, ki je upepelil 200 poslopij. Število človeških žrtv še ni dognano. Iz Sofije je odšlo na pomoč vojaštvo. Po celodnevni naporu se je posrečilo požar omejiti in ugasiti.

— **Za 2002 milijona mark novih novčanic v enem tednu.** Iz Berlina poročajo: Glasom uradnega izkaza Narodne banke se je povišala inflacija bankovcev v zadnjem tednu za 2002 milijona mark.

— **Turki hočejo zopet hareme.** Iz Angore poročajo, da je nastalo med Turki zopet živahno gibanje za hareme. Vodja tega gibanja, Salih Hodža je zahteval od vlade, da to staro turško vero zakonitim putem obnovi in predpiše vsakemu Turčinu njegovim premoženjskim razmeram odgovarjajoče število ženk. V svoji zahtevi navaja, da je v Turčiji mnogo več žensk, kakor moških in je zato tudi v državnem interesu, da se za te ženske preskrbijo moške. Največji nasprotnik tega pa je poleg žensk samih Kemal-paša, ki ima sam samo eno ženo.

— **Fašistovski poraz v Rimu.** Pri volitvah v predsedstvo organizacije rimskega časopisja je propadel fašistovski kandidat senator Coradini z 270 proti nepolitičnemu kandidatu senatorju Bergadiniju, ki je dobil 338 glasov.

— **Poljsko inozemsko posojilo.** Poljski minister financ Kuharsky je te dni izjavil napram novinarjem, da je Poljski nujno potrebno posojilo, da more uravnotežiti bužet in stabilizirati valuto. Zato je predložil načrt, po katerem bi konzorcij angleških bank dal Poljski posojilo 50 milijonov dolarjev. Anglija je projektu naklonjena.

— **Socialne reforme generala Giardina na Reki.** Italijanski guverner na Reki, general Giardino je izdal več naredb socialne narave, da reši neznosno stanje na Reki, pred vsem pa stanje delavstva, ki trpi vsled brezposelnosti. V nedeljo je izdal naredbo o ustanovitvi delavskega urada, ki bo nadziral vse delo v pristanišču. Doslej so obstojale na Reki tri kooperative pristaniških delavcev, od katerih je ena fašistovska in je tako večkrat prišlo do nesoglasij in spopadov; novi urad bo skrbel za razdelitev dela ter gledal na to, da se bodo vsi spori mirno rešili. Dalje je general Giardino odredil, da se morajo ljudske kuhinje postaviti pod nadzorstvo posebne občinske komisije. Italijanska monopolna režijska bo povišala produkcijo cigaret v reški tobačni tovarni, tako da se bo na novo zaposlilo 300 delavcev. Tovarna torped bo pričela delati za italijansko mornarico. Podjetje bo nacionalizirano. S tem se bo vsaj nekoliko ublažila neznosna socialna beda, ki že nekaj let tare reške delavstvo in sploh vse prebivalstvo.

— **General Kuropatkin — živ?** Petrograjski sovjetski listi pišejo, da so neresnične vesti, ki so se pred dobrim letom razširile o smrti znanega ruskega gene-

rala Kuropatkina, ki je poveljeval ruski armadi v rusko-japonski vojni leta 1904. On baže živi na svojem posestvu v Sešurinu v guberniji Pskov.

— **Ženska — predsednik Trade-Uniona.** V minulem tednu so se vršile v Londonu volitve v delavsko zvezo »Trade Union«. Predsednikom je bila izvoljena miss Margaret Bonfield. To je prvi ženski predsednik te organizacije. Miss Bonfield se že 30 let bori v delavskih vrstah in je že večkrat kandidirala v parlament, a je doslej vedno propadla.

— **Velika železniška nesreča v Ameriki.** V bližini mesta Lochette se je pripetila pred par dnevi težka železniška nesreča, ki je zahtevala več sto človeških žrtv. Iz Chicaga je privozil osebni vlak z največjo brzino na most v bližini imenovanega mesta. Pod težo vlaka se je most podrli in cel vlak je padel v reko. Pet vozov je izginilo pod vodo, dva pa sta obvisela v zraku. Doslej so potegnili iz vode 50 mrtvih, število ranjencev pa še ni dognano. Dozdevno ni eden potnik ni ostal nepoškodovan. Veliko potnikov se je utopilo, ker niso mogli iz vozov na prosto, da bi se bili vsaj s plavanjem rešili.

— **Šaljapin v Pragi.** Kakor poročajo praški listi, nastopi v tekoči sezoni znani ruski pevec Šaljapin kot gost na dveh večerih v Pragi. Za vsak večer dobi ogromni honorar v znesku 100.000 čk.

Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«.

Petek, 28. sept. Demokratski klub je v svoji današnji deji sklenil skupen nastop z ostalo opozicijo v parlamentu. — V radikalnih vrstah vlada radi govora zunanjega ministra dr. Ninčiča veliko ogorčenje. Govori se resno o njegovi demisiji. — V Bolgariji je zopet izbruhnila državljanska vojna. Komunisti in zemljoradniki so vpriporili upor proti sedanjim vladam. V južnem delu Bolgarije so uporniki gospodarji položaja. — V Nemčiji so nastopili kritični dnevi. Popoln gospodarski polom je prisilil Nemčijo, da se uda in ukine pasivni odpor v Poruhruju. Vlada je izdala tozadevno proklamacijo na narod. Državni predsednik je imenovan za generalnega državnega komisarja. Nacionalisti hujskajo na vojno proti Franciji. Bati se je težkih notranjih nemirov.

Sobota, 29. sept. Parlament danes ni posloval. Demokratski in radikalni klub sta imela seje, na katerih sta razpravljala o položaju. Demokratski klub je sklenil še ostrejši nastop proti sedanjim vladam. — Seja ministrskega sveta, na kateri je podal dr. Ninčič poročilo o svojem delovanju v Ženevi, je bila strogo tajna. — Bolgarski vladi se je posrečilo dobiti nadmoč nad uporniki, ki so bili v bojih pred Sofijo poraženi. Komunistično gibanje pojema. Begunci prihajajo na naše ozemlje. — V Nemčiji je radi grozečih notranjih nemirov proglašeno obsešno stanje. Pasivni odpor v Poruhruju je ustavljen.

Nedelja, 30. sept. Pri razpravi o dvanaestih demokratski poslanci ostro nastopili proti radikalni finančni, zunanji in notranji politiki. Da bi si vlada zagotovila večino, je z raznimi koncesijami zopet podkupila Nemce in Turke, seveda v našo nacionalno škodo. — Na Bolgarskem je vlada zatrla upor. Le v nekaterih krajih se še vrše mali boji med vojaštvom in uporniki.

Ponedeljek, 1. oktobra. Danes prične v Sofiji jugoslovensko-bolgarska konferenca, ki bo razpravljala o vseh še nerešenih vprašanjih med obema državama. — V Bolgariji se vrše krvavi pokolji upornikov. Na naše ozemlje je zopet prbežalo krog 700 beguncev. — V Poruhruju je prišlo med komunisti in policijo do krvavih spopadov. Komunisti zahtevajo nadaljevanje pasivnega odpora.

Torek, 2. oktobra. Na današnji seji narodne skupščine je bila uzakonjena železničarska pragmatika, za katero so glasovali radikalci, Nemci in Turki. Demokratski poslanci so glasovali proti, ker pragmatika ne ščiti dovolj interesov železničarjev. — Nemčija je prosila Francijo za uvedbo pogajanj v svrhu vzpostave normalnega dela v Poruhruju. — V Bolgariji je povsod vzpostavljen red in mir.

Razlagov spomenik.

V divnih Slovenskih gorah pri Mali Nedelji je rojen dr. J. R. Razlag, zaslužni slovenski pesnik, pisatelj in eden izmed prvoboriteljev jugoslovenske misli. Vsa njegova dela so vspodbujala naše ljudstvo do narodne zavesti, in so skupno z drugimi pomagala zmagonosno do sedanje narodne svobode.

Slovenci smo se vedno pokazali svetlo da smo vselej znali ceniti zasluge velikih mož. Stoletnica Razlagovega rojstva je že minila, a ni se še postavil primeren spomenik, ki bi naš bodoči rod spominjal na moža, ki je kot jugoslovenski pionir oral ledino. Zato storimo to in mu postavimo v večno proslavo njegovega imena spomenik na njegovi domači zemlji pri Mali Nedelji.

Osnovel se je tozadevni pripravljalni odbor, ki se obrača do vseh zavednih Jugoslovanov s prošnjo, da omogočijo odkritje tem lepšega spomenika s prostovoljnimi denarnimi prispevki. Imena darovalcev bodo primerno objavljena in vpisana v Razlagovi spominski knjigi in kronikah pri Mali Nedelji.

Odkritje spomenika zvezano z ljudskim taborom se bode vršilo meseca avgusta 1924.

Za priprav. odbor Razlagove slavnosti: inž. Ferdo Lupša, Mala Nedelja.

Dopisi.

Iz Slovenskih gor. V nekaj dneh pričemo zopet trgatve in veselo bo zopet odmevalo od griča do griča. »Za črček prepeva.« Pridi Gorenje zmrle platinine... »Trta rodi, trud pozabimo in po pameti ga pijmo, da pamet ne zgubimo!...« Ali vidite, kako dobrovoljno solnce vrlo prisipava sladkonosno gorkoto na žlahtni sad, oklepajoč se vinske trte, najlepše rožice, kadar rodi! Pa pravite, da bo letos kisela. Pa ne bo. Še trgatve se naj vrši v znamenju solnčnega žara, pa bo kapljica čednejša od lanske. Le bolj upati kot se bati. No, kolikost bo malo zaostala za lansko, pa lani je itak vsak tarna, da že nima kam vlti. Seve, kjer je plesnoba ali oidižum zagospodarila ali celo zlobna toča pobrskala s svojo košeno-mrzlo roko, tam bo malo slabše. Pa to so izjeme. Trgatve pa bo letos pozna, ker je oktober topel in močno popravljja prej zamujeno.

Iz Slov. Bistrice. Čitalnica v Slovenski Bistrici je otvorila svojo letošnjo gledališko sezono v soboto 29. sept. zvečer s predstavo Finžgarjevega »Divjega lovca«. Predstava se je v nedeljo 30. sept. popoldne ponovila in je obakrat zelo dobro uspela. Sodelovali so poleg g. dr. Pučnika, stalnega učitelja in režiserja, sledeče gospe, gične in gospodje: gosp. Janžekovičeva, Kolenčeva, dr. Pučnikova, Škofčeva, gđne: Komarjeva, Krulčeva, Leskovarjeva, Albina in Trežika Žurajeva, Pucova, gospodje: Augustin, Janžekovič, Karbaš, Franček Krulč, Majcenovič, Metlika, Milavec, Lorber, Očinger, Orthaber, Pinter, Lojzek, Rovšek, Sajko, Škofič, Tomšič. Odveč bi bilo hvaliti vsakega posameznika; občinstvo je z dolgotrajnim plaskanjem koncem vsakega dejanja dovolj jasno izrazilo svoje zadovoljstvo nad njih igr. Posebno pohvalno pa je treba omeniti predstavitelje sledečih največjih vlog: Majdo (g. dr. Pučnikova), Tončka (g. Rovšek), Janeza (g. Janžekovič) in rih-tarja Zavrtnika (g. Karbaš). Igralcem naj bo v plačilo za njih požrtvovalnost zavest, da s takimi predstavami vršijo tu velevažno nalogo, čeprav efekti ni hipe: ljudstvo, ki je žal še preveč pod uplivom prejšnje nemške poplave, je treba vzbuditi, da vzljubi vse, kar je domačega, treba mu je vepiti narodno zavest, da ne bo več krivilo lirbta pred privandranimi tujei, ampak mu v besedah in dejanjih pokazalo, da je na svoji zemlji ono gospodar in nihče drugi. Predstave, posebno predstave naših narodnih iger, so velevažni pripomoček k temu. Kako naše predstave ngajajo ljudstvu, izpričuje najbolje dejstvo, da je bila dvorana obakrat nabit polna in da se je splošno čula želja, da naj sledi prihodnja predstava čimprej. Upamo, da bodo naši vrli igralci, posebno njih učitelj g. dr. Pučnik tej želji prav kmalu ugodili.

Središče ob Dravi. Dne 27. sept. je praznoval tukajšnji obče spoštovani gostilničar in posetnik g. Franc Horvat 70. letnico svojega rojstva. Vrlemu napred-

Sokolstvo.

F. Č.
Sokol, kdo si — in kaj hočeš?
(Dalje).

14. Sokolsko organizacijo sta ustanovila dr. Miroslav Tyrš in Jindřich Fügner v Pragi leta 1862.

Dr. Miroslav Tyrš je bil po poklicu profesor estetike in filozofije na praški univerzi. Učenjak in mislec, človek treznega mišljenja in bistrega pogleda v bodočnost. Sam se je že od mladih nog bavil s telovadbo in krepil svoje telo, dasi je bila telovadba takrat ljudem nekaj tujega in po njihovem mišljenju nepotrebnega. Proučil je zgodovino človeštva in jasno je poznal njegovo valovanje in hoteenje.

Mnogo se je bavil s problemom preporoda svojega naroda, preždel in preštudiral je mnogo let, kako bi položil egoističnemu in materialističnemu svetu življenski smoter na višji nivo človekoljubnosti in pravice. Po lastni skušnji je spoznal, da se človeški duh ne da uriti brez telesa in telo ne brez duha. Oboje je za eksistenco naroda potrebno.

Zato si je kaj rad jemal za vzgled stare Grke, ki so bili na vrhuncu svoje moči in slave, ko so se telesno urili in duševno izobraževali. A ko so izpustili eno, se udali mehkužnosti, brezskrbnosti in razuzdanemu življenju, so propadli kakor slabihi in istotako za njimi Rimljani in drugi narodi. To je Tyrš prav dobro vedel in jasno ko beli dan mu je bilo, da bo narod dober in bo imel bodočnost le takrat, ako bo imel zdravo dušo v zdravem telesu.

Radi tega je bil trdno prepričan, da je le sistematična vaja telesa edini in glavni predpogoj za pravni preporod celokupnega naroda in človeštva. Kljub temu, da je bil že sam davno korenito podkovan v telesni vežbi, se je posvetil z vso vneto študiju vseh tedanjih svetovnih telovadnih sestavov in načrtov. Osobito je posvetil vso pažnjo francoskemu, nemškemu in švedskemu telov. sestavi.

Ko je videl bečo svojega naroda v moralnem in narodnostnem oziru, ko je videl giniti in umirati češki živelj, ko je klonil glavo narod Slave, je zasnoval njegov veliki genij in ustvaril po večletnem študiju in premišljevanju oni veliki telovadni sestav, ki je nanj ponošen sleherni Sokol in kulturni človek. — Tyršev ali sokolski telovadni sestav.

Za vzor mu je poglavitno služila starogrška gimnastika in po dolgi, dolgi dobi zaspanosti je obnovil duha antične kulture. Le v telesni krepkosti in duševni čistosti je videl ta plemenit mož spasa češkega naroda in Slovanskega sploh. Ta mož, čigar ime izgovarja slehern(a) Sokol(ica) spoštljivo in s ponosom — je nepozabni in večni dr. Miroslav Tyrš, oče Sokolstva.

Toda znano je, da se vsaka stvar danes ali jutri izgubi, pozabi, razblini v nič, pa naj si bo še tako dobra in plemenita, če ni gmotno dobro podprta. In tako bi bil mogoče uničil in požrl materialistični in tiranski vulkan egoizma prelepo misel sokolsko, ki je vzrasla v Tyrševem srcu, da ni priskočil in je gmotno podprl prvi, ki je spoznal, razumel in v srečo ohranil Tyršev čisti evanجيلij. In ta mož je bil drugi glavni stebler Sokolstva — Jindřich Fügner.

Jindřich Fügner je bil trgovec in je po svojem očetu podedoval veliko premoženje. A ko je videl prelepo idejo Tyršev, da prenove in prerodi svoj narod in ga povede v lepše in boljše življenje, je dal Sokolstvu na razpolago vse svoje imetje, tako da je umrl v največji revščini.

Tako je napočel pred 61. leti oni veliki dan, ob kojega spominu se širijo prsa in kričijo mišice slehernemu Sokolu. — 16. februar 1862 — ko je beseda meso postala, ko sta Tyrš in Fügner ustanovila prvo slovansko telovadno društvo in mu dala ime »Sokol«.

Tako sta položila pred dobrim pol stoletjem v Pragi temelje sokolski organizaciji in sokolski ideji. Led je bil prebit, a pot je bila trnjeva. Toda kljub grozovitemu preganjanju in zatiranju od habsburške Avstrije, kljub divjanju nasprotnikov, ki so se začeli bati za moč in oblast nad neukim ljudstvom, se je širila sokolska misel kot jutranji solnčni žarki boljšega življenja kulturnega človeka na vse strani.

Tyrš je bil velikani, genij, filozof. Njemu ne moremo slediti, njega ne moremo posnemati. Mi lahko to, kar je on ustvaril, le razumevamo, njegove nauke in življenski nazor razlagamo in dalje širimo ter sami po njem živimo. A Fügner, ki se je sam navdušil za sokolsko idejo, njega lahko posnemamo, ta nam je lahko in nam mora biti večno pravzor Sokola in moža!

Fügner je takoj razumel Tyrševu misel in za večne čase je uresničil z vsem svojim življenjem pravzor sokolskega značaja. V Fügnerju nam je iskati ideal Sokola in v njem imamo obenem tudi dokaz, da se da ta ideal uresničiti v življenju. Fügner nam je dokazal, da je vsakemu izmed nas mogoče, priti do tega ideala.

V Fügnerjevem značaju se jasno svetli pravi demokratični duh. On je prvi uvedel bratstvo v Sokolu. In to bratstvo je eden izmed temeljev našega sokolskega bitja. To bratstvo je tista nepoznana skrivnost, ki pojasnjuje naše uspehe. To bratstvo je tista posvečena zlata nit, ki veže in druži brate in sestre vseh slojev in poklicev na skupno delo za našo sveto in veliko stvar.

Fügner pa nam je tudi vzor požrtovovalnega moža-brata. Kakor lepa pravljica se nam zdi v teh egoističnih časih, da je žrtvoval vse svoje premoženje v procvit in dobrobit Sokolstva. Kako malo se pač zahteva od vsakega izmed nas, če se primerjamo z njim. Kako lahko nam je izpolnjevati te dolžnosti, ki jih nalaga Sokolstvo nam! Bratje in sestre! Z veseljem srcecm torej na veliko delo. Ki sta ga započela naša prva brata — Tyrš in Fügner!

o Sokol v Rogatecu. V nedeljo, dne 7. okt. tl. se vrši ob pol 15. uri popoldan ustanovitev Sokola v Rogatecu. Po ustanovitvi veselica z izbranim sporedom. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

Sport.

100. tekmo za barve ISSK Maribor je igral zadnjo nedeljo g. Lado Škrabar. Klubov odbor mu je k tej slavi na igrišču častil, ter mu izročil krasen lovovski venec z narodnimi in klubovimi trakci. Tudi zbrano občinstvo ga je živahno aklamiralo.

Kolesarski klub »Perun« poziva vse svoje člane na obvezen prijeteljski sestanek, ki se vrši danes, v sredo, dne 3. okt. ob 20. uri v klubovi sobi v Narodnem domu.

Objave.

§ Glasbena Matica. Pevska šola za otroke. Vpisovanje v 1. tečaj se vrši v petek, 5. tm. od 15.—16. ure popoldan v učiteljsku (priliježje levo). Sprejmejo se učenci in učenke, ki so dovršili prvo šolsko leto. Mesečna šolnina znaša 5 Din.

§ Društvo učitelje osnovnih in meščanskih šol, učiteljice ženskih ročnih del in otroških vrtaric zboruje v četrtek 4. okt. tl. ob pol 15. uri na šoli v Cankarjevi ulici. Pridite vsi!

§ Pevski zbor Glasbene Matice ima dne 4. oktobra svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu je poročilo funkcionarja.

§ Instrukcije za višjo in nižjo gimnazijo daje reven osmošolec. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Taborac«.

§ Dva revna dijaka prošita braće. Cenjene ponudbe na naslov: M. Kurnik, Meljska cesta 74, Maribor.

§ Mesni kino. »Arizona«, krasna drama v 6 činih z Douglas Fairbank v glavni vlogi se predvaja v torek, sredo in četrtek.

§ I. Mariborski bioskop. Od danes v četrtek naprej se igra prva epoha kolosalnega filma »Grof Monte Christo«. Svetovni film v 4 epohah, krasne slike, kolosalna režija — po istoimenskem romanu. V glavni vlogi slavni Luigi Matto. Predstave odzadaj naprej dnevno ob 6. uri in 8. uri zvečer. Ob nedeljah in praznikih ob pol 3., 4., 6. in 8. uri zvečer. Film je tudi za mladino.

§ Pevsko društvo »Luna« v Valtersbergu v Krčevini priredi v soboto dne 6. oktobra vinsko žgarev z jako zanimivim sporedom v vseh prostorih gostilne Kramberger v Krčevini v prid revni šolski mladini in društveni blaginji. Začetek ob 19. uri. Vstopnina za nečlane 6 Din.

Gospodarstvo.

Nekaj o teoriji kmetijstva.

Dalje.

8. Seme in sejatev.

Sejanje s človeško močjo. En sejelec prehodi pri sejanju dnevno povprečno 20—25 km v devetih urah. Z ozirom na širino, katero pri sejanju obvlada zamore posejati:

Širina sejanja v metrih	Prehoden prostor v kilometrih	Zasejana površina v hektarjih	Širina sejanja v metrih	Prehoden prostor v kilometrih	Zasejana površina v hektarjih
1	18	1.80	2,00	25	5.50
1	22	2.20	2.50	18	4.50
1	25	2.50	2.50	22	4.50
2	18	3.60	2.50	25	6.25
2	22	4.50	—	—	—

En delavec poseja, oduosno posadi: repice, boba 2.50—2.75 ha; krompirja z motiko ali lopato 0.09—0.10 ; krompir s plugom 0.10—0.13 ; presadi pese ali zelja 0.05—0.08 ;

Stroji za pripravo semena in sejatev.

Širina brazde, očiščenost, ki jo obvlada stroj v metrih	Delo izvršeno na ure v hl.	Število strojev v arih	Število potrebnih delavcev	Število potrebnih konj
Trijeri s rotacionimi s celicami	—	3.5—6	—	—
Sejalnice:	—	1 1/2—6	—	—
a) za sejanje širom	2.0—4	36—110	1	1
b) za sejanje v vrste (12 redov)	1.80	40—50	2—3	2
(14 do 20 red.)	2—4	50—110	3	2—4
sejalnica za trošenje umet. gnoja	2—4	50—120	1—3	1—2

3 konja — 4 vola.

9. Žetev in spravljanje plodov.

Čas žetve raznih posevkov. Strmina se žanjejo, kadar dobi zrno trdost voska, to se pravi, dokler se zrna še lahko s nohtom prereže; v tem trenutku požete, ne samo, da zrna iz klasja ne izpada, temveč daje tudi največje množine moke in najmanjše otrebi. Žetev strnin se vrši ali s srpom, ali s koso ali s kosilnim strojem. S srpom zamore en delavec (delavka) na dan požeti 15—20 arov, s koso 45—50 arov, s strojem 3—5 hektarov. Kadar se žetev strnin vrši predno so popolnoma dozorele, je potrebno, da se na njivi presušijo, kar se zgodi na ta način, da se jih poveže v snope in zloži v kopicice ali v rastave. Ko se posuše, se spravijo pod streho do mlačve.

Žetev kornuze se vrši, kadar je zrno na storžu popolnoma strdlo, tako da se s nohtom ne da več prebiti; kadar je lupine osušeno in kadar začne kornuzne zoreti.

Posevki metuljnjastih rastlin (fiole, bob, grah, grahorica) se žanjejo, kadar je nad polovico ploda dozorelo. Spravljajo se z odtrgavanjem stroja ali pa s čupanjem celih rastlin, ki se poveže v snope in se denejo, da se osuše, v ostrvi.

Repica in ajda se žanje predno popolnoma dozore, ker drugače odpade pri žetvi preveč zrnja.

Krompir se žanje, kadar se mu slama posuši. Lan, konoplja, tabak se žanjejo v raznih dobah, ravnaajo se po vrsti, za katere se te rastline goje.

Koliko žgube posameznih plodov v shrambi? Za časa ležanja v shrambah žgube razni plodovi od svoje prvotne težine več ali manj. Računa se, da žgubi v teku enega leta: oves 1—2%, pesa 4—5%, seno 8—10%, zelenjava 2—5%, pšenica 0—1%, ječmen 1—2%, kornuza v storžih 10—25%, krompir 4—5%, otava 8—10%.

(Dalje priloge.)

—□—

Zimska rž in uspuhan.

Zimska rž ne daje na težki zemlji tako varnih pridelkov kakor pšenica. Zgodijo se, da nam gre pozimi po zlu, bodi da sploh slabo izkali ali pa da pozneja pod snegom pozebe, posebno v letih, ko je dosti snega, zemlja pa ni dosti zmrznila. V takih primerih se zimske rži rada prime snežna plesenj (lat. Fusarium nivale), ki jo popolnoma uniči. Skrajša se ni vedelo, zakaj rž v gotovih letih pozebe, sedaj se je pa dognalo, da je ta

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 18.—1/2 20. ure
mladin. oddelek ob sobotah od 18.—19. ure

pozeha posledica glivične bolezni, ki se razvija pod snegom in uničuje mlado steno.

Pred to nevarno plesnijo se najbolj varujemo, če obdelujemo semensko rž z uspulomom, ki ga rabimo lahko na dva načina. Ali na ta način, da namakamo semensko rž v raztopini uspuluna, ali pa da rž samo poskropimo in jo s tem do dobrega zmočimo. Namakanje traja eno uro. Za 100 kg semena zadostuje v tem slučaju samo 40 l vode, v kateri raztopimo 100 g uspuluna. Če vzamemo 100 l vode, moramo raztopiti 250 g uspuluna. V drugem slučaju, če hočemo zrno samo dobro poskropiti in na ta način zmočiti, rabimo za 100 kg rži samo 10 l vode in 50 g uspuluna, tedaj polovico manj, kakor pri namakanju. Do dobrega poskropljenosti in z obračanjem in mešanjem zmogočeno seme se pusti v kupu po 6 do 8 ur.

Tako obdelano seme je razgrniti po snažnih tleh na drobno, da se posuši in postane dobro za setev.

Uspulun se z enako dobrim uspehom rabi tudi proti snetjavosti žita in drugim glivičnim boleznim, ki se prenašajo po trosih, ki obvisijo na zrelem semenu. Kakor izpričujejo izkušnje, vpliva uspulun sploh ugodno tudi na kalenje in na krepko rast mladih rastlin.

Kmetijska družba ga oddaja v zaključnih po 1/4 kg, t. j. 250 g, kar bi zadostovalo pri varčnem namakanju za 250 kg semena, pri škropljenju pa za 500 kg semena. Zaključnica s to vsebino stane 35 Din.

Po drugih deželah je uspulun že več let v rabi.

Lepa pšenica.

Če hočemo pridelke pri pšenici dvigniti, je važno, da imamo dobro seme. Dobro pšenično seme se mora odlikovati po svoji lepoti in teži. 100 l take pšenice mora v naših razmerah tehtati najmanj 76 do 78 kg. Od domačega pridelka je treba odbirati najlepše zrnje za seme. Ni zadosti, da seme očistimo samo od pleva in slabega zrnja, ampak treba, da ga tudi sortiramo.

Če nimamo doma dobre semenske pšenice, poiščimo jo pri sosedih, saj se dobe v vsakem kraju gospodari, ki se odlikujejo s svojimi pridelki, ki imajo bolj obdelane in bolj čiste njive in zato tudi boljše pridelke. Če ni v domači vasi nič boljšega najti, pogledimo v drugi vasi. Mogoče, da se tam dobe sploh boljše lege za pšenico, kajti klena in zdrava pšenica raste rajše v višjih in odprtih legah kakor v nižini in v zatijih.

Danes moramo povsod na to delati, da pospešujemo pridelke predvsem z domačim semenom in da v ta namen tudi seme skrbno odбира. V tem pogledu se moramo izpremeniti in moramo postati vse bolj izbirični kakor smo bili dosedaj. Izkušnje po raznih drugih krajih nas uče, da se na ta način veliko dobrega doseže.

Rastline so v tem oziru tako ustvarjene kakor živali. Kakor moramo z odbiranjem plemenskih živali skrbeti za izboljšanje zaroda in živalskih proizvodov, tako moramo v rastlinstvu z odbiranjem semena skrbeti za izboljšanje pridelkov. Skrbni poljedelci odbirajo semenske rastline že na polju zunaj, da pridejo do boljše semena in do večje rodovitnosti pri svojih pridelkih.

Bodimo tudi pri nas bolj izbirični! — Skrbimo, da pridemo tudi pri nas s skrbnim odbiranjem do lepe in težke pšenice!

Deset zapovedi za rejce kuncev.

1. Ne pusti, da ti letajo živali med kobilami in tja, ampak imej po možnosti vsako zase.

2. Ne stavi hlevov premalih; pomisli, da rabijo živali prostor za gibanje in da mora zlasti zajka z mladiči imeti potreben prostor.

3. Glej, da bodo živali vedno na suhem; mokri hlevi pospešujejo nahod, povzročajo rane in vnetje oči ter vplivajo slabo na barvo.

4. Krmi raje večkrat nego prerediti in ne preveč naenkrat, ker živali hrano — če je imajo preveč naenkrat — onesnažijo in potem več ne jedo.

5. Čuvaj hleve pred podganami, ki so največje škodljivke kuncev.

6. Ne pusti na zajke skakati, predno niso stare 7 (velika plemena 9) mesecev.

7. Ako hočeš vzgajati lepe, velike ple-

menske živali, pusti zajki samo 3 do 4 mladiče, tudi klavna zajka naj doji kvečemu 7 do 8 mladičev, ostale pa odhaj kakor drugi zajki.

8. Noseči zajki dajaj vsaj 8 dni pred skotenjem dnevno nekaj kuhanega mleka, in tudi med časom, ko mladi sesajo.

9. Pri velikih sportnih plemenih pusti mladiče vsaj 8 tednov pri zajki; čim dalje, tem bolje in krepkeje se bodo razvili. Klavne živali odstavi po petih tednih, na doječoj zajko pa pusti skakati kvečemu še le 14 dni po skotenju.

10. Daj zajcem v vročih poletnih dneh enkrat na dan vode piti; tudi v zimi, ko imaš malo zelene krme, pusti živali piti, ker je žejja najhujša muka in žejne živali tudi nimajo veselja za jed in se tem slabše razvijajo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zborovanje mariborskih industrijev.

Minuli ponedeljek se je vršil v mali Götzovi dvorani dobro obiskan sestanek, ki ga je sklicala mariborska podružnica Zveze industrijev. Zborovanje je otvoril predsednik podružnice dr. Radoslav Pipuš. Uvodoma je omenil, da je namerna posej českoslovaških industrijev predložen od 6. na 23. oktobra, ker obiščejo najprej druga mesta in dospejo šele na povratku v Maribor. Apeliral je na navzoče, naj bi brezizjemno vsi delovali pri sprejemu teh gostov. Pri prehodu na dnevi red je poročal župan Grčar, da je dobil pri merodajnem mestu v Beogradu zagotovilo, da dobi Maribor avtomatično telefonsko centralo, kar so navzoči z odobravanjem vzeli na znanje. Glede obrtno-nadaljevalne šole, ki je v nevarnosti, da bi se vsled pomanjkanja sredstev morala ukiniti, omenja župan, da je vlada že lani črtala državno subvencijo. Tudi v tej zadevi je dobil v Beogradu zagotovilo, da bo država plačala na njo odpadajoči del, t. j. eno tretjino, za ostalo pa morajo skrbeti lokalni činitelji, občina, obrtniki in industriji. Ker tudi za letošje se ni potrebnega krevlita, se bo šola otvorila še le s 1. novembrom. Proračun znaša glasom poročila okr. školskega nadzornika 90.000 Din. V svrhu določitve prispevkov posameznih zainteresiranih skupin je bila izvoljena sedemčlanska komisija, ki naj določi, koliko naj prispeva za vzdrževanje šole industrija. Po rešitvi nekaterih manjših zadev je predsednik zaključil zborovanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sadjarstvo in vrtnarstvo društvo za Slovenijo, podružnica Maribor.

Minulo nedeljo se je ustanovila v Mariboru podružnica Sadjarstva in vrtnarstva društva za Slovenijo. Mariborska podružnica, ki ima svoj sedež v Mariboru (vinarska šola), je določena začasno, dokler se ne ustanove tudi še drugod podružnice, za vso mariborsko oblast. Namen tega društva je, vsestransko pospeševati sadjarstvo in vrtnarstvo, podpirati člane z nasveti strokovnjakov, dajati navodila, skrbeti za sadike in semena ter druge potrebščine.

Društvo ni namenjeno samo poklicnim vrtnarjem in sadjarjem, temveč je lahko njega član vsakdo, ki se zanima za te panoge. Vsak član dobiva glasilo društva »Sadjar in vrtnar«, ki izhaja mesečno in prinaša strokovna navodila, nasvete in drugo. Zato je to društvo važno za vsakega kmeta, ki goji tudi sadno drevje, za vsakega meščana, ki je tako srečen, da ima mal vrtič, za vsako gospodinjico, ki se zanima za vrtnarstvo. Namen društva pa ni le, skrbeti za uspešen gospodarski napredek teh strok, temveč s svojim delovanjem hoče društvo tudi vplivati na lepšavo krajev, za gojitev cvetlic na domovih in si je s tem nadelo tudi važno kulturno nalogo, ki naj bi našla zlasti v mestih vse razumevanje.

Vabimo vse prijatelje vrtnarstva in sadjarstva, zlasti pa naše podeželne sadjarje, da vsi pristopijo k društvu. Vsa pojasnila daje predsednik društva g. J. Priol, profesor na vinarski šoli v Mariboru, kjer ima podružnica svoj sedež.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

HMELEJ.

g. Hmelj. XXV. tržno poročilo. Žalec, 2. okt. Tendence čvrsta, cene rastejo, plačuje do 468 K za 1 kg. — XXVI. poročilo Hmelj. društva za Slovenijo; Za-

lec, Savinjska dolina, dne 1. okt. Pri najlepšem vremenu se je tudi poznejši hmelj srečno spravil pod streho, brez da bi bil izgubil lepe, zlatozelene barve. Od vsega letošnjega pridelka je približno 80 odstotkov iz prvih rok; le pri veleproducentih se nahajajo še prvovrstne in že basane partije in čakajo odjemalcev. Kupčija je pri nas prav živahna in tudi cene se izboljšujejo; sigurno se bo v par dneh že izplačevalo čez 115 D za 1 kg. Kdor še želi kupiti našega lepega blaga, se mora požuriti in se naj obrne na našo Hmeljarno, katera je letos že postregla nekaterim veletrgovcem in tudi pivovarjem. Vsa pojasnila daje vodstvo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

TRŽNE CENE.

Za 100 Din. se je dobilo 2. tm.: 1.125 dolarja, 6 švicarskih frankov, 81.000 av. kron, 37 českoslovaških kron, 25 lir, 18.80 francoskih frankov, 200 milijonov nemških mark, 400.000 poljskih mark.

Blagovne borze 2. sept. Zagreb: pšenica 357,5—367,5, oves 230—245, turščica 262,5—295, moka »0« baška 590. — Beograd: pšenica 350—357,5, turščica baška 270—280, fižol baški 410—430, oves 246—255. — Novi Sad: pšenica baška 353,95—360, banatska 342,5, ječmen baški 265—275, oves baški 245, sremski 240, turščica baška 255, fižol beli 232,5, moka baška »0« 500, »2« 510.

Iz življenja in sveta.

Japonec o Srbiji.

Proročanstvo o naši bodočnosti.

St. Simić objavlja v zadnji številki skopljanske revije »Južna Srbija« sledečo dogodbico, ki prikazuje proročanstvo japonskega atašeja že pred vojno v Srbiji:

Pred nekaj dnevi me je posetil stari znanec in prijatelj, naš najboljši vojaški kartograf polkovnik Stevan Bošković, načelnik topografskega oddelka vojnega ministrstva, ki mi je med drugim pripovedoval tudi o seznanjenju z japonskim vojnimi atašejem v Petrogradu.

Po končanih osvobodilnih vojnah leta 1912. in 1913. je prišel v Srbijo japonski vojni ataše iz Petrograda, da obišče vsa naša važnejša bojišča ter da se obenem tudi seznani s splošnimi razmerami v Srbiji. Vojno ministrstvo mu je dodelilo g. Boškovića, da ga spremlja na potovanjih po naših krajih ter da mu da potrebne informacije. Ob tej priliki je Japonec ogledal vsa naša bojišča pri Kumanovu, Babuni, Prilepu, Bitolju, Bregalnici in vsa ostala važnejša mesta na katerih so se odigravali tako znameniti zgodovinski dogodki, ki so nakrat dvignili vrednost naše rase.

»Pred vsem,« je rekel japonski ataše, »imamo mi to navado, da se prej, predno odidemo v to ali ono zemljo v kakoršni koli misli, upoznamo z njeno zgodovino, geografijo, literaturo, administracijo. Poleg tega pa moramo dodobra proučiti tudi gospodarske, prosvetne in ostale socialne odnose zemelj v katere gremo, ker samo na ta način zamoremo z uspehom opraviti posel, kateremu smo se posvetili. Baveč se v veliki slovanski državi, kakoršna je Rusija, sem smatral potrebnim, da se istočasno upoznam tudi z ostalimi slovanskimi zemljami, a osobito s Srbijo, ki me je že davno zanimala, osobito pa od tokrat, ko je prevzela nase tako veličastno in važno vlogo v balkanskih vprašanjih.«

Ko smo dovršili potovanje mi je Japonec ob slovesu rekel sledeče:

»Gospod polkovnik, smatram za osobito zadovoljstvo, da vam jasno in iskreno rečem to: »Vam Srbom predstojajo še velika in sijajna bodočnost, mnogo lepša nego morda si Srbi mislite in upate. Postali boste eden najsrečnejših balkanskih in sploh evropskih narodov, ker ste po psihi in nacionalnem značaju najbolj podobni nam Japoncem. Vprašali me boste, zakaj to trdim. Evo vam. Nacionalna tradicija, to je narodna religija in vi Srbi imate tako nacionalno tradicijo, s kakršno se ne more pohvaliti noben narod. Zdi se mi, da se niti vi sami ne zavedate pomembnosti in veljave tega važnega faktorja, ki je skozi stoletja formiral narodni značaj ter stvoril v vsakem narodu veliko, svetlo in vzvišeno religijo, ki se bistveno razlikuje od vseh ostalih religij, je pa najbližja naši japonski narodni religiji. Osnova društ-

vene in nacionalne morale leži v religiji, toda ne v onem bukvalnem smislu, kakor se danes religija pojmuje v katoliškem zapadnem svetu in v istočnem pravoslavju, na primer pri Rusih, katerih religija se ne razlikuje mnogo od idoloponkloških ver. Med vašimi in ruskim pravoslavjem obstoja ogromna razlika. Recite mi resnico po vašem čistem nacionalnem pojmovanju, koga smatrate vaš narod za večjega svetnika, svetlega Jurija ali Obilica? Da, imate prav, tako starejši in novejši svetniki blede pred vašimi nacionalnimi svetniki kakor starejši in novejši svetniki blede pred narodnih junakov, katerih delo in življenje bo pri vseh vaših generacijah nacionalni ponos, nacionalna vera in kaj ni ravno ta vaš religiozni kult napram vašim zgodovinskim osebnostim stvoril v vašem narodu posebno srbsko nacionalno cerkev in vero? Smatram, da mi boste priznali, če rečem, da je služba božja v cerkvi bila pri nas mnogo nianjšega pomena, kakor pa one zgodovinske prave molitve v cerkveni porti krog narodnega guslarja, ko so se zbrane množice napajale z vero v bodočnost naroda. Pri nas Japoncih je največja svetinja narodni junak, to je kult našega naroda in mi nimamo druge religije kakor ono, ki obožuje naše velike in glavne prednike, ki dajejo iz groba poleta in samopožrtvovalnosti vsem generacijam. In zahvaljujoč se tej činjenici, mi vsi svoji zgodovini ne poznamo porazov, ampak samo zmage. To isto pa vidim tudi pri vas Srbih.

Veliki francoski vojskovodja Napoleon je rekel, da leže tri četrtine moči vojske v njeni moralni moči, jaz pa pravim, da leže tri četrtine moralne moči v vašem narodu, a to moralno moč vam daje vaša divna nacionalna religija, ki pozna samo kult napram tvorcem vaše zgodovine. To je v rokah vaše vojske tako močno orožje, da ga ne premaga nobena vojska sveta, naj bo oborožena s še tako tehnično izpopolnjenimi in modernim orožjem. Negujte to nacionalno religijo pri svoji mladini, kakor ste jo doslej in ne bo se vam treba bati za narodni obstanek. Vaš narod je bister, pošten, podjeten in sposoben, da se hitro orijentira v vsakem položaju. Ponavljam še enkrat, ne dvomite nikdar svoj obstoj, ampak ponašajte se s samozavestjo, da ste sin naroda, katere mu je usoda določila sijajno in izvanredno bodočnost. S posebnim zadovoljstvom se vračam v svojo domovino, da svoje rojake upoznam z vrlinami in junštvom vašega naroda, katerega sem tako vzljubil ravno radi tega, ker sem v njem našel vse one vrline na katere je tako ponosen moj narod!

Ženski porod brez bolečin.

Vešela vest za nežni spol.

Bog je preklel Evo ter radi nje so rodile vse ženske do današnjih dni z velikimi bolečinami. Toda sedaj so se zdravniki lotili hvalečnega dela, da odstranijo bolečine pri porodu. In res se jim je posrečilo. Sedaj lahko žena rodi brez bolečin.

Nedavno je izjavil dr. Funk-Brentano, ravnatelj Boucalt bolnice, da je v 800 slučajih preiskusil s popolnim uspehom svojo novo metodo pri porodu, po kateri mater ne čuti bolečin.

Učeni zdravnik je pravzaprav iznašel dve metoda novega porodnega procesa. Ta dva sistema nista prav nič v sorodu z narkotičnim sistemom, ki ga uporabljajo na Dunaju in v Londonu. Prva metoda obstoji v tem, da se ženi pred porodom injicira poseben ekstrakt, ki se ga dobi iz gotovih žlez človeškega telesa. S to metodo se skrajša porod za 50% pri zdravih in močnih ženah.

Obenem z ekstraktom uporablja dr. Funk-Brentano male doze kloroform, ki ga dajejo v vedno večjih količinah. Kakor hitro se pojavi bolečina, ubrižga zdravnik par kapljic kloroforma, žena mer je preprečena vsaka bolečina, žena pa ostane pri polni zavesti do glavnega trenotka, ko je doza večja in povzroči spanje dveh minut.

Ta metoda je bila s popolnim uspehom preizkušena na 800 ženskah, ki so bile vse zdrave in so imele vse že prej otroke. Dr. Funk-Brentano ni hotel preizkusiti svoje metode na »primiparah« — to so ženske, ki prvič poročijo — kajti učeni zdravnik trdi, da njih telesne mi-

šice niso elastične, kakor so pri ženah, ki so že rodile.

Druga metoda se je razvila iz prve. Uporabljajo jo že štiri mesece. Pri tej metodi se rabi kombinacija kloroforma in istega ekstrakta kot pri prvi metodi. Pri tej metodi ima žena ves čas popolno zavest in lahko jasno misli, a njeno telo je popolnoma neobčutno. Pri poskusih so ugotovili, da je žena ves čas med pogovorom pogovarjala se o vsakdanjih stvareh, ne da bi slutila, da daje baš med svojim pogovorom življenje otroku. V vsakem slučaju so morali zdravniki ženi povedati, ko prestane delovanje injekcije, da je postala mati — kar naredijo po navadi s tem, da ji pokažejo kričečega novorojenčka.

Ta operacija se vrši potem priproste podkožne injekcije. — Vsaki zdravnik, tudi oni daleč zunaj na deželi lahko izvrši to operacijo. Pri tej metodi je popolnoma vsceno, ali gre za prvi porod ali za drugi, ali še višji.

Kaj pripoveduje jugoslovani. izseljenec?

Neki jugoslovanski izseljenec, ki je bil deportiran iz Amerike, ker je na nelegalen način prišel v Zedinjene države, je izpovedal izseljeniškim poslancu sledeče žalostne svoje doživljanje:

»Nas več je bilo odšlo v Francijo, da bi tam delali. Toda lažnivi agenti nagovarjajo ljudi, da naj gredo na Kubo ali v Meksiko, češ da je od tam igrača priti v Ameriko. Naša ušesa niso bila zluha za to. Brzjavili smo po denar. Ko smo dobili denar, se nas je deset odpravilo v Mehiko. Ko smo prišli tja, ni bilo dela niti za pol vinarja. Iskali smo zasluzka, toda nikjer ni bilo nič. Tedaj smo zopet naleteli na nekega agenta — žida iz Nemčije, ki zna dobro štiri jezike. — Ta nam je dejal: Sto dolarjev! češ da nam bo pomagal, da za gotovo pridemo v Ameriko. Zopet smo telegrafirali po denar. Ko smo dobili denar, smo odšli v Juarez. Okrog devetih zvečer smo prišli od reke z namenom, da je prebredemo. Tam so nas napadli trije Meksikanci in so nas oropali. Vzeli so nam vse, kar smo imeli. In ko so nas oropali, so nam ukazali, da se slečemo. Grozili so nam, da bodo streljali, in jaz sem tedaj mislil, da je to moja zadnja ura. Govorili so špansko, toda med nama sta bila dva, ki znata špansko in angleško. Morali smo naprej, ker so se roparji bali, da se vrnemo in jih naznamimo. Več strahu sem preživel v Mehiki, kot tri leta pri vojaštvu v času svetovne vojne.

Prišli smo na ameriško stran. In seveda brez vinarja. Nazaj se nismo upali. Voda je treba gaziti do vratu, in bali smo se tudi, da nas ubijejo. Zvečer smo prišli v mesto El Paso. Tam smo dobili plan in smo se ojunčili, da pojdemo v Colorado. Po noči smo hodili, čez dan smo pa lačni in žejni spali. Zvečer smo se zopet podali na pot in tako smo peš prehodili okrog 70 milj. Okrog polnoči nas je vjela policija na avtomobilu in nas odpeljala v zapo v El Paso. Tam sem bil mesec dni in potem so me odpeljali preko New Orleansa v New York. Imel sem priliko videti, kaj ima Amerika zaporov ob meji. Videl sem ljudi vsake narodnosti.

Izmed nas je vsak potrošil najmanj po 400 dolarjev; jaz sem jih potrošil 550. Sedaj mi je edina želja, da me čim prej odpravijo v Jugoslavijo, ker mi vsak, kdor ni bil po svetu, da je v Jugoslaviji najhujše. Jaz sem se sedaj prepričal, da je povsod dražje, in tudi v boljšega. Človek ne sme nikomur verjeti. Za tisti denar, ki sem ga potrošil po prevarah, bi se bil lahko peljal v Ameriko kakor gospod...»

Žalostna storija je to, najžalostnejše je to, da jih bo najbrže na podoben način še mnogo ogoljufanih, ki se ne da odpraviti s tragičnimi izkušnjami drugih in padajo v zanke vsakovrstnih goljufov.

Naša morska obala od 600 km le brez obrambe! Snujmo Jadransko Stražo!

Težka kriza v kmetijstvu Poljske.

Razgovor s poljskim poljedelskim ministrom J. Goscieckim.

Kmetijski stan na Poljskem zadnji čas vedno bolj toži o silnem nesorazmerju v cenah kmetijskih pridelkov in industrijskih produktov. Dočim kmetje danes dobivajo za žito razmeroma manj nego pred vojno, morajo za premog, umetna gnojila, obleko, obutev in druge industrijske produkte plačati dvakrat toliko, kakor leta 1914. Tega dejstva ne taje tudi trgovski in meščanski krogi. Odkrito ga priznava tudi varšavska vlada in zanimivo je, kako ga v privatnem razgovoru pojasnjuje sedanji poljski minister za poljedelstvo g. Gosciecki.

Po njegovem mišljenju datira nesorazmerje iz časov, ko je bil v domači industriji uveden sistem svobodne trgovine in obenem dovoljen neomejen izvoz industrijskih produktov, dočim so omejitve za izvoz kmetijskih pridelkov ostale še naprej. Rezultat take gospodarske politike je postopno izenačenje produktov v državi s cenami na mednarodnem trgu, dočim so se cene kmetijskim produktom umetno tlačile. To nesorazmerje cen se je menjalo v zvezi z istočasnimi valutnimi konjunkturami in splošnimi gospodarskimi razmerami, nikdar pa ni dosegel takšnega razmerja kakor sedaj neposredno po žetvi pred početkom jesenske kampanje. Glavni statistični urad v Varšavi je izračunal, da so kmetijski produkti v razmerju s predvojnimi stanjem cenejši v vrednosti v zlatu, dočim so industrijski produkti za dva do trikrat dražji nego zlato.

Minister Gosciecki je izven tega konstatiral, da so cene žita danes na Poljskem najnižje od vseh svetovnih trgov. Poljski kmet je prisiljen v svrhu kritja svojih rednih potreb industrijske narave prodati večjo količino žita nego pred svetovno vojno in je raditega v resni ekonomski krizi. Za ilustracijo tega statistično dokazanega simptoma zadostuje, da navedemo en primer: Oranje 1 ha zemlje z motornim plugom je bilo pred l. 1914 enako vredno z 48 kg žita, letos pa je vredno 208 kg žita.

Sedanje zelo nizke cene žita na Poljskem se tolmačijo z letošnjo nadprodukcijo in s starimi rezervami iz prejšnjega leta, dalje z zaporom meje za izvoz žita in obšutnim nedostatkom gotovine, radi česar trpe danes v državi kmetijsko-trgovske organizacije in solidne firme s kmetijskimi produkti. To stanje izkoriščajo brezvestni mešetarji, da bi se obogatili. Vladina akcija bo koncentrirana v tej smeri, da bi se onemogočilo sedajno nenaravno stanje. Witoševa vlada bo skušala zagotoviti kmetijstvu vsaj delno ravnotežje med cenami žita in industrijskih pridelkov, ki so potrebni za sistematsko pridelovanje kmetijskih proizvodov.

Alfa.

Zanimivosti.

Drobšč iz Amerike.

New York dobi novo avtomatično telefonsko centralo. Kak velikana bo to, pričajo sledeči podatki: Poslopje, v katerem bo nameščena centrala, je 19 nadstropij visoko ter je stala samo zgradba poslopja 11 in pol milijonov dolarjev. Centrala bo urejena za 120.000 telefonskih naročnikov. Za napeljavo v centrali so porabili 164.000 km žice. Koncem lanskega leta je bilo v Zedinjenih državah v uporabi 14 milijonov telefonov. To znači, da ima skoraj vsak 10. človek svoj telefon, dočim odpade pri nas komaj na 200 prebivalcev eden.

Vzglede vzorne pošte je nedvomno newyorška pošta. Temošnji ravnatelj je naslovil na vse trgovske in gospodarske kroge prošnjo, naj po večkrat na dan oddajajo pošto, da jo zamore takoj odpremiti in da ne zaostaja. V večernih urah, med 5. in 8. uro zvečer — oddajo v New Yorku v poštne nabiralnike dnevno nad 1 milijon pisem, ki se še istega dne odpremiti. O, ko bi hotele naše pošte snemati ameriške! Koliko pritožb bi utihnilo....

Amerika je tudi dežela avtomobilov. Ne le, da se jih v Ameriki največ izdelava, jih je tam tudi največ v promet. Samo v Zedinjenih državah je v uporabi sedaj okrog 15 milijonov osebnih in tovornih

avtomobilov. Samo New York jih ima čez pol milijona. V prodajalnah je na zalogi sedaj okroglo 400.000 najlepših in najbolj avtomobilov vseh vrst. Ker ima tam že skoraj vsak 8. človek lastni avtomobil, je trgovina z avtomobili trenutno zelo slaba. Zato pa se obeta podražanje bencina, ki ga ima Amerika za lastno porabo premalo in ga mora že uvažati. Silno veliko pa beležijo tam avtomobilskih nesreč. Ni ga dneva, ko bi jih v večjih mestih ne bilo vsaj 100, dostikrat pa še več. Pri nas se jezimo, če nam osmradi ozračje sam en tak smrduh, kaj naj pač porečejo Američani, kjer je skoraj več avtomobilov, kakor pa pešcev.

Vladarstvo žene pred možem.

V času, ko je bilo veliko prestolov prevrženih, je ostalo samo še eno vladarstvo čvrsto pokonci: vladarstvo žene nad možem. To vladarstvo ima svoje korenine v slabosti močnega spola, kajti vsak moški je slab, kadar gre za kako žensko. In moški niti ne ve, kako slab je, saj dokler ni prepozno, ne zve tega. To trdi v nekem londonskem listu Alfred Edye, ki pripada brezdvomno med tiste, ki to vedo. Močan, vladajoči mož, kateremu se pusti žena voditi in vladati, je samo bitje domišljije. V resnici takega moža sploh nikdar ni bilo, in ga nikdar ne bo. Najtajnejša želja vsake ženske je: vladati možu, katerega ljubi; in to se ji tudi vedno posreči. Moški mož je samo zato ženi ideal pravega zakonca, ker ga je lepše vladati kot pa kakega moškega, ki ima slabo voljo in moč. Tak slabič namreč mnogokrat pokaže naravnost nepričakovano trdnost. Toda to vladanje pametne žene nad možem ostane vedno tajna kraljevina. Ona noče pred tuje odkriti pomankanja avtoritete njenega moža. Zato pa ima prekanjena ženska narava poseben razlog. Za ženo je namreč silno udobno, da lahko zvrne odgovornost za vsako stvar, ki je noče storiti, na svojega nedolžnega možička z besedami: »Jaz bi seveda to iz srca rada naredila, toda moj mož ne želi tega.« In čim bolj prebrisana je žena, tem skritejša se po možu fine niti, s katerimi ga žena vodi po svoji lastni volji.

Kaj je več vredno: vonj ali okus?

V newyorški družbi so se prepirali. Kateri čut je več vreden, vonj ali okus. Potem ko je zagovornik nosa dolgo časa govoril, je prišel do besede tudi drugi zagovornik. Ta je prosil, da mu dajo kozarec žganja, kar so mu radi »znanstvenega« namena takoj ustregli. Z enim samim požirkom je spravil fino žganje pod kapo, nato pa je ponudil s porogljivim nasmehom prazen kozarec svojemu nasprotniku: »Na, sedaj pa ti vohaj!«

V past se je vjel.

Nedavno je v italijansko mesto Treviso dospel tujec, ki je pravil, da ima opravke v mestecu Villorba, nedaleč od Trevisa. V kratkem času pa so ljudje prepoznali, da tujec ni nihče drugi kot bivši župnik v Villorbi, po imenu don Andreo Marostico, ki je pred dvajset leti pobegnil v Ameriko, ker je oskrnil 10 mladih deklet svoje župnije. Bil je takrat pred sodiščem obsojen na dvanajst let ječe in na več sto lir globe. Čim se je razodelo, da se je ta mož zopet pojavil, se je ogorčilo vse prebivalstvo Trevisa; toda preden ga je policija mogla aretirati, je don Andreo že zopet pobegnil. Tokrat pa ni prišel daleč, ker mu je v Benetkah že bila policijska tirlica za petami. Tam so ga tudi prijeli. Izprva se je izgovarjal, da nikakor ni identičen z omenjenim župnikom, toda pri preiskavi so našli pri njem celo počni list, s katerim je pred 20 leti pobegnil v Ameriko. In sedaj bo moral odsedeti svojo staro kazen.

Koliko ljudi je na zemlji?

Na zemlji živi približno 1800 milijonov ljudi. Od teh jih živi več kot polovica — 910 milijonov — v Aziji. Toda natančno število azijskih prebivalcev ni znano, kajti gori omenjeno število je samo približno ocenjeno. V notranjih delih Kitajske ter v raznih gorskih delih srednje Azije se še nikdar ni vršilo ljudsko štetje v našem smislu. V Evropi je 470, v severni in južni Ameriki skupaj 182 milijonov, v Afriki 160 in v Avstraliji ter na pripadajočih otokih 60 milijonov ljudi. Toda tudi število prebivalcev Avstralije ter mnogih otokov tam okrog ni pa-

tančno znano. Zadnje tako računanje se je izvedlo pred nekako tridesetimi leti. Ker so takrat izračunali, da je na zemlji vseh skupaj 1500 milijonov ljudi, je iz tega razvidno, da se je zadnjih trideset let prebivalstvo pomnožilo za 300 milijonov.

Sam sebe je aretirал.

»Glas Svobode« poroča sledeči zanimiv dogodek: Kolesarski policist v Čikagu R. M. McCaul je odšel zgodaj jutraj od doma. Nenadoma je zapazil, da luči na njegovem motornem kolesu ne gorijo. Služba in izvrševanje zakona mu je tekom dolgih let službovanja že prešlo v kri. Zato ni dolgo poslušal svojih lastnih izgovorov, da mu je opešala električna baterija, temveč potegnil je iz žepa aretacijski listič, zapisal vanj svoje ime in druge podrobnosti, nato pa sam sebe pripeljal pred službujočega policijskega častnika. Ker je to bil prvi McCaulov prestop, je službujoči častnik aretacijski list raztrgal in izpustil aretiranca brez kazni.

Ker je ni hotel poljubovati, si je izbrala drugega.

Čikaški »Glas Svobode« poroča sledečo zgodbičico: »On me ni več toliko poljuboval in objemal, kakor je to prej po navadi delal, ko je prišel z dela, in jaz sem šele 19 let stara in imam še rada ljubkovanje.« — Tako je razlagala lepa Elsie Smith Downing resnim policajem. Zapustila je svojega moža, ki služi 200 dolarjev na teden, ne da bi mu rekla kaj zbogom ter se je poročila z revnim ključavničarjem, pri tem pa je popolnoma pozabila, da bi se prej razporočila. Njen mož Robert Downing jo je dal aretirati skupno z njenimi novimi možem. Downing je cele tri mesece iskal svojo pobegle tičico.

Razno.

Katera je največja zvezda? Dozda je bila smatrana za največjo zvezdo rdečkasto bleščeča zvezda Beteigzena v ozvezdju Orion. Njen premer znaša 480 milijonov km. Po najnovejših raziskovanjih pa je Antares v ozvezdju Štira, jasno rdeče žareča zvezda, še večja. Njen premer je 750 milijonov km. V primeri z našim solncem je ta zvezda ogromen kolos. Ako bi djali Beteigzena na mesto solнца, bi segala še dalj nego je razdalja zemlje od solнца, skoro do Marsa, ki je istotako dvakrat tako daleč od solнца kakor zemlja. Antares bi v enakem slučaju segal celo do Jupitrove ceste.

r Ljubezenska tragedija v Cetinju. Pred par dnevi se je izvršila v ugledni cetinjski rodbini ljubezenska tragedija. 18-letna Milka Vukičević, hčerka faktorja državne tiskarne, je izvršila samomor. Iz obupa se je hotela usmrtiti tudi njena mati, a se je le lahko ranila, dočim je ostala hčerka na mestu mrtva. Lepa in simpatična Milka je imela ljubezenske odnose z nekim poročnikom. Pred par dnevi je prosil njene stariše za njeno roko, toda ti so mu prošnjo odbili. Da bi preprečili nadaljne sestanke, so odposlali hčerko k nekemu prijatelju v okolico. Par dni pozneje je prišel tudi oče za njo. Prosila ga je, da sme iti domov po neke obleke. Ko je oče to dovolil, je odšla v Cetinje, vzela očetov samokres ter se ustrelila. V pismu, ki ga je zapustila, sporoča starišem in svojemu zaročencu, da ni mogla več živeti, ker so ji uničili vso srečo. Tragedija mladega dekleta je zbudila v Cetinju splošno sočutje.

r Koliko stane vzdrževanje vojaštva? Znano je, da stane vzdrževanje vojske mnogo denarja. Tako stane Kanado vsak vojak letno 28.750 frankov. Kanada namreč ima stalne vojske, temveč samo plačenike, ki opravljajo službo za dobro plačo. Drugo mesto zavzema Anglija, ki izda za vsakega vojaka letno 20.000 frankov. Kitajski vojak stane državo letno 15.000 frankov, švedski, kubanski in holandski nekaj nad 10.000 frankov. V državah, kjer imajo stalno vojsko, izdatki za posameznega vojaka niso tako veliki, ker tudi nimajo take plače, kakor najeti vojaki. Na Japonskem in v Italiji pride na enega vojaka 6 tisoč frankov letno, v Franciji in Belgiji krog 5 tisoč frankov, v Jugoslaviji, Nemčiji in Bolgariji krog 1300 frankov letno. Rekord pa ima Turčija, ki je mnenja, da vojaku ni treba ničesar. Zato stane 200 frankov letno.

Mala oznanila.

Gospodična, z trimesečno prakso, s perfektnim znanjem slovenščine in nemščine, stenografije in strojepisja, išče službo. Ponudbe na upravo „Tabora“ pod „Pridna“. 2163

Išče se dobra kuharica k obitelji od dveh oseb. Javiti se takoj upravnistvu. 2162

Šivilje za moško perilo sprejme proti dobremu plačilu tovarna perila Verdnik & drugovi, Aleksandrova cesta št. 51. 2166 2-1

Pietarje, izurjeno, sprejema proti dobri plači od komada Pietarja v Sirašcu, Slovenija r. z. z. o. z. Stanovanje preskrbljeno. Dele stalno. 2099 1

Učence se sprejme pri tvrdki L. Baloh, Maribor, Grajski trg 3. 2056 10-10

Sprejme se več oseb na hrano. Barvarska ul. 5, dvorišče. 2167 2-1

Odda se velika soba s hrano za dva gospoda. Jenkova ul. št. 4, I. nadst. 2168

Decimna tehničarica in pisarska tehničarica, pripravna za pisarno, na predaj. Naslov pove uprava. 2173

Zamenjam krasno stanovanje treh sob in kuhinje nasproti glavnega kolodvora za dvosobno v bližini Glavnega trga. Naslov pove uprava. 2169

Enevprežni voz takoj na prodaj. Planker, Laporje, postaja Slov. Bistrica. 2172

Cementne zidove in nagrobne cvetličnike izdeluje po nizki ceni Franc Muster, Cesta na Brezje 27, vhod Nasipna ulica. 2149 2-2

Pohištvo lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi. Šercer in drug, Vetrinjska ul. 2. 2175 30-1

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1859

Prvovrstna čevljarska delavnica R. Monjac, Maribor, Jurčičeva ulica 9, sprejema vse vrste naročil po meri in vsakovrstna čevljarska popravila. Cene zmerne. Postrežba solidna. 1118 30-30

Perile za pranje se vzame na dom po nižji ceni. — Vprašati pri Mariji Skrbinc, Strossmayerjeva ulica 3.

Zamenjava stanovanja. Stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje, parket, električna razsvetljava, pritličje, sredini mesta, se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo. Vprašati: Sodna ulica št. 25. vrata 2. 5-5

Gospodična se sprejme na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava. 2151

Tako se sprejmejo:

Praktikant, vajenec za steklopihalstvo in izobražene, mlade pomožne delavke. — Pogoji: SHS-državljeni. 2170 3-1

„VOLTA“ d. d. tovarna električnih žarnic v Mariboru.

D. TAPIN
HAJČENEJŠA
MANUFAKTURA
MARIBOR, GLAVNI TRG 3

Perilo klobuke čepice
čevlje, dekolenice, dežnike ter razno modno in galanterijsko blago najugodnejše pri
JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Zavarovalnica v Mariboru sprejme sposobne
akviziterje
in potnike pod ugodnimi pogoji. Lastnoročno pisane oferte na upravo lista pod „Akviziter“. 2125 3-3

Galanterija
drobnina, trikotaža
Samo na debelo!
Gaspari & Faninger
Maribor 1047
Aleksandrova cesta 48.

Večje število zidarjev

za končanje stikalne hiše Fala se iščejo za takojšnji sprejem. Za prenočišče je preskrbljeno.
2126 3-3
Elektrarna Fala.

Velika zaloga
cementa, traverz, železa in dr.
po ugodnih cenah. 2576
Pinter & Lenard, Maribor,
Aleksandrova cesta.

Najboljše in najcenejše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlačovina, volneno blago, plavina, cefir, šifon, platno, izgotovljene obleke, srajce, predpasniki, nogavice, robci, odeje itd. se dobi prvovrstno pri
I. N. Šoštarich, Maribor
Aleksandrova cesta št. 13. 2574

Največja izbira
modnega blaga
za dame in gospode
srajce
samoveznice
klobuki
čepice
nogavice
rokavice 2152 15

Angleško in češko
SUKNO
za površnike
zimske suknje
plašče
SVILA
Crepe de China
v vseh barvah
svila za podlago

pleteno in volneno
blago
Jumperi
svilene bluze
vedno najnovejše in najboljše blago pri
J. Karničnik
Gospodskva ulica 15.

Prvovrstno
češko sukno
kamgarn, ševljot l. t. d. za zimske obleke, kostume in plašče v veliki izbiri pri
Franjo Majer-ju, Maribor
Glavni trg 9. 1846

Fotografije M. Japelj Koroška c. 1
moderne portretni posnetki, pevečave, industr. posnetki. Ogledate si izložbe v Gosposki ulici (kavarna Central) in Šolski ulici. Odprto vsak dan od 8-12 in od 2-6 ure. Ob nedeljah od 9-12 in 3-5 ure, 1918 10-6

Vsako količino prvovrstnega 2120
svetl. premoga
se dobi v trgovini za drva in premog v Frančiškanski ulici št. 11.
A. VICEL
Maribor, Glavni trg 5
trgovina s hišnimi potrebščinami, emailirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno kleno robo. Na drobno 1386

Vi imate pravico

da pri kupovanju zahtevate blago najboljše kvalitete. Odločno zahtevajte od Vašega čevljarja, da vam na Vaše čevlje pribije prave Palma kaučuk potpetnike in kaučuk potplate.

NOGAVICE

za dame in otroke kupite najceneje pri tvrdki 2166

Anica Traun
Maribor, Grajski trg 1.

Privatni pouk in kurzi v francoščini, angleščini in nemščini daje ga. F. Minarik, Smoletova ul. 10. Francozi in angleški večerni kurzi za otroke, tudi za one pred šolo obveznostjo. Pouk za otroke v modernem ročnem delu in raznih tehnikah. Sprejem dnevno od 16.-17. ure. 2186

Naročam DNEVNIK „TABOR“

Ime:
poklic:
kraj:
pošta:
Priložite poštno položnico, da pošljem naročnino
V, dne 1923.

lastnoročni podpis.

Izreži in nalepi na dopisnico, katero naslovi:
„TABOR“, Maribor.

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

srajce, hlače
pyjame
opreme za neveste, otroško
Ljudmila Jackner
MARIBOR, Koroška cesta št. 31.

perilo, kombinacije itd.
izdeluje po najnižjih dnevnih cenah

Galanterija
drobnina, trikotaža
Samo na debelo!
Gaspari & Faninger
Maribor 1047
Aleksandrova cesta 48.

PEKIPOZORI

DIAMALT

„Diamalt“ tvornice Hauser & Sobotka, Beč-Stadlau, je v predvojni kakovosti skozi 24 let najboljšo sredstvo v pekarskem obrtu. Varujte se pred drugimi potvornimi! Originalni Diamalt se dobi edino pri Glavnem zastopstvu za Jugoslavijo: Edvard Dužanec, Zagreb. — Podzastopstvo za mariborski okrog in mesto Maribor: **T. T. Matije Zieglerja nast.** 2185 10-2

Miloš Oset - Maribor, Glavni trg.

PEKIPOZORI

ARKO LIQUEUR TRIPLE SEC!

